

Uddannelses- og Forskningsministeriet

Kontorchef Ulf Melgaard

Ref: 18/060391

Hoeringssvar@ufm.dk

København
den 21. januar 2019

Ledernes høringssvar til høring over udkast til forslag til lov om ændring af universitetsloven, lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser, lov om maritime uddannelser og lov om arbejdsløshedsforsikring mv. (Akademisk overbygningsuddannelse, særlig anvendelse af adgangsprøver til universitetsuddannelser, bachelorers ret til optagelse på en kandidatuddannelse m.v.)

Lederne har den 14. december 2018 modtaget høring over udkast til lov om universitetsloven m.v. som opfølgning på aftale af 6. december 2018 om mere fleksible universitetsuddannelser, samt mulighed for at uddannelser kan gennemføres i Grønland eller på Færøerne.

Lederne har følgende *generelle* bemærkninger til udkastet:

Lederne er generelt meget tilfredse med den aftale, som folketingets partier har indgået den 6. december 2018 om fleksible universitetsuddannelser. Det er en vigtig brik til at fremme livslang læring, styrke praksisrelationen til universitetsuddannelser samt muligheden for at udvikle et bachelorarbejdsmarked til gavn for den enkelte studerende og virksomhederne.

Med aftalen etableres et mere fleksibelt uddannelsessystem, der giver de unge flere valgmuligheder på studiet, så det er muligt at kombinere elementer på tværs af fagområder, og at veksle mellem uddannelse og arbejdsmarked – gode elementer, der understøtter livslang læring, hvor også universitetsuddannede senere i livet har mulighed for at videreud-danne sig.

Aftalen giver studerende mulighed for at vælge veje, der passer til dem, og til de skiftende kompetencebehov på arbejdsmarkedet. Samtidig skal de studerende rustes til at forme det arbejdsmarked, de skal være en del af, ligesom de skal klædes på til at kunne skabe deres egne jobs.

Lederne

Vermlandsgade 65
2300 København S

Telefon 3283 3283
Mail lederne@lederne.dk
www.lederne.dk

Lovforslaget omfatter følgende initiativer fra aftalen:

Mulighed for at udbyde 1-årige forskningsbaserede overbygningsuddannelser.

Fremtidens uddannelsessystem skal sikre, at langt flere får mulighed for fleksibel og målrettet opkvalificering hele livet. Et relevant og bredt udbud af videreuddannelse er derfor en vigtig forudsætning for at skabe et bachelorarbejdsmarked. Lederne ser universiteternes mulighed for at udvikle nye 1-årige kandidatuddannelser inden for en række fagområder som meget positivt, og Lederne indgår gerne i en dialog med universiteterne om, hvor der er behov for at supplere det nuværende udbud af akademiske bacheloruddannelser med en 1-årig overbygningsuddannelse. Lederne havde dog gerne set en endnu mere fleksibel model, hvor det i visse tilfælde også var en mulig overbygningsuddannelse for professionsbacheloruddannelser.

Lederne hæfter sig ved, at uddannelsen er en mulighed for både nyuddannede bachelorer og for bachelorer, der har været i beskæftigelse i nogle år, og at uddannelsen kan udbydes på deltid på samme vilkår som under erhvervs-kandidatordningen, samt at hele eller dele af uddannelsen kan udbydes i udlandet. Det er alt sammen med til at øge fleksibiliteten i universitetsuddannelserne – og det er positivt.

Bachelorer får en tidsmæssig forlængelse af deres krav på optagelse på en kandidatuddannelse

I dag har universitetsstuderende krav på en plads på den kandidatuddannelse, der er den naturlige overbygning på bacheloruddannelsen, men kun såfremt de starter ved førstkommande studiestart efter endt bacheloruddannelse. Hvis de derimod ikke søger direkte videre, er de ikke sikret en plads, men søger på samme vilkår som andre ansøgere uden et retskrav.

Det udgør et problem for mange studerende. På flere kandidatuddannelser er mængden af ansøgere nemlig så stor, at bachelorstuderende på studieretningen risikerer ikke at kunne tage deres "egen" kandidatoverbygning, medmindre de starter direkte.

En udvidelse af retskravet til tre år vil fremme muligheden for, at bachelorer kan søge beskæftigelse i virksomheder umiddelbart efter Bacheloruddannelsen. Dermed medvirker ordningen til at forbedre virksomhedernes muligheder for at tiltrække og ansætte bachelorer med relevante kompetencer, ligesom det for den studerende giver bedre muligheder for at søge relevant beskæftigelse og få arbejdsmarkedsrelevante praksiserfaring inden fortsættelse på en kandidatuddannelse – hvad enten denne følges på fuldtid med SU eller på deltid på erhvervs-kandidatordningen.

Lederne havde gerne set, at retskravet blev udvidet med op til fem år for at styrke den arbejdsmarkedsrelevante praksiserfaring og sikre yderligere fleksibilitet som styrkelse af de strukturelle rammer for livslang læring.

Lederne havde også gerne set, at det udvidede retskrav ikke kun var gældende for optag på den naturlige overbygning ved samme universitet, men også gav retskrav på optagelse på samme uddannelse ved andre universiteter. Det vil være med til at styrke mobiliteten på arbejdsmarkedet og give bachelorer mulighed for at søge beskæftigelse over hele landet.

Universiteterne får mulighed for at anvende studiestartsprøver på kandidatuddannelser

Lederne synes, det er en god mulighed for universiteterne, at de kan anvende studiestartsprøver for at forhindre inaktive studerende. Lederne lægger vægt på, at det er frivilligt for det enkelte universitet at beslutte, om de vil anvende prøverne og i givet fald på hvilke kandidatuddannelser.

Universiteterne får mulighed for særlig anvendelse af adgangsprøver

Lederne mener, at adgangsprøver kan være et godt redskab til i nogle tilfælde at supplere optag på henholdsvis kvote 1- eller kvote 2-ansøgere. Adgangsprøver kan bidrage til at kvalificere optaget og nedbringe frafaldet på de enkelte uddannelser.

Grønland og Færøerne

Lovforslaget omfatter endvidere bestemmelser, der gør det muligt, at et universitet, en professionshøjskole, et erhvervsakademi eller en maritim uddannelsesinstitution kan udbyde en uddannelse, hvor uddannelsens dele gennemføres både i Danmark og i Grønland eller på Færøerne. Lederne har ingen bemærkninger til dette forslag.

Lederne har i øvrigt følgende bemærkninger:

Universitetslovens §8, stk. 1 og §4, stk. 1, nr. 1: Vedrørende adgang til og tilrettelæggelse af 1-årige forskningsbaserede overbygningsuddannelser

I de almindelige bemærkninger afsnit 3.1.2.2. fremføres, at adgang til overbygningsuddannelser forudsætter en akademisk bacheloruddannelse, og at en professionsbacheloruddannelse således ikke giver adgang.

Lederne mener, at der i loven skal indbygges, at relevante professionsbacheloruddannelser kan give direkte adgang til den 1-årige forskningsbaserede overbygningsuddannelse.

Argumentet for, at professionsbacheloruddannelser ikke skal have adgang til overbygningsuddannelser, er dels, at professionsbacheloruddannelser er tilrettelagt med henblik på umiddelbar erhvervsrelevans, og dels at der allerede på relevante områder er mulighed for, at professionsbachelorer kan blive optaget på en kandidatuddannelse.

Disse to argumenter giver ikke mening, idet:

- 1) De akademiske bacheloruddannelser i princippet også er tilrettelagt med henblik på umiddelbar erhvervsrelevans. En tilrettelæggelse der – med andre forslag i aftalen om mere fleksible universitetsuddannelser – vil blive styrket. Det gælder i forhold til erhvervs kandidatordningen og et udvidet retskrav på op til tre år, der netop styrker den direkte erhvervsrelevans i de akademiske bacheloruddannelser.
- 2) Det er allerede praksis på en række professionsbacheloruddannelser, at der er direkte adgang til relevante kandidatuddannelser. At en professionsbacheloruddannelse giver umiddelbar erhvervsrelevans, udelukker således ikke, at uddannelsen også giver de fornødne akademiske kompetencer til at kunne studere på en kandidatuddannelse.

I de almindelige bemærkninger afsnit 3.1.2.3. om tilrettelæggelse af den 1-årige akademiske overbygningsuddannelse, finder Lederne det fornuftigt og støtter, at uddannelserne opbygges af et antal moduler, som understøtter, at den studerende kan vælge mellem forskellige kompetenceprofiler, der retter sig mod forskellige erhvervsfunktioner. Det er spændende tanker, der skal arbejdes videre med i et samarbejde mellem arbejdsmarkedets parter og universiteterne. Lederne bidrager gerne til dette arbejde.

Med venlig hilsen

Thomas Christensen
Uddannelseschef